

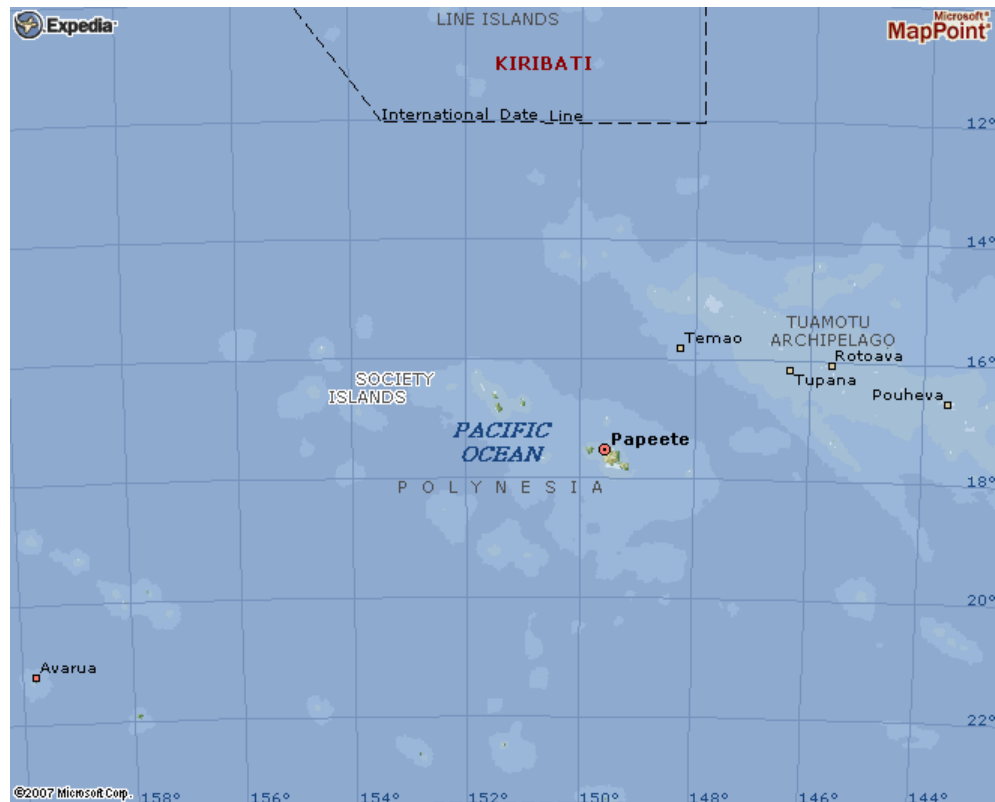
Wealth and poverty in the world

Om rikdom og

fattigdom i

verdenssamfunnet

Salary

- 3 pigs
- 23 turkeys
- 44 chickens
- 5.000 coconuts
- lemons
- oranges
- bananas

What is an investment?

- You spend time, energy, work, things, money – hoping that it will you will obtain an advantage in the future.

Erik Dammann

- Slavehandelen la fundamentet for Vestens enestående økonomiske vekst fordi den innbrakte slik en enorm fortjeneste (opp til 300 %)
- Slavehandelen på den annen side kvalte den økonomiske vekst langs Afrika kysten.

INDUSTRI

Hovedgrunnen til velstanden i verden?

Økt produktivitet

1700-tallet i INDIA: 50 kg bomullstråd – 50.000 timer

1825 i ENGLAND: 50 kg bommulstråd – 135 timer

Teknologiens betydning

Robert Solow (Nobelpris i 1987)
mener at 80 prosent av
økonomisk vekst i USA skyldtes
teknologisk fremgang

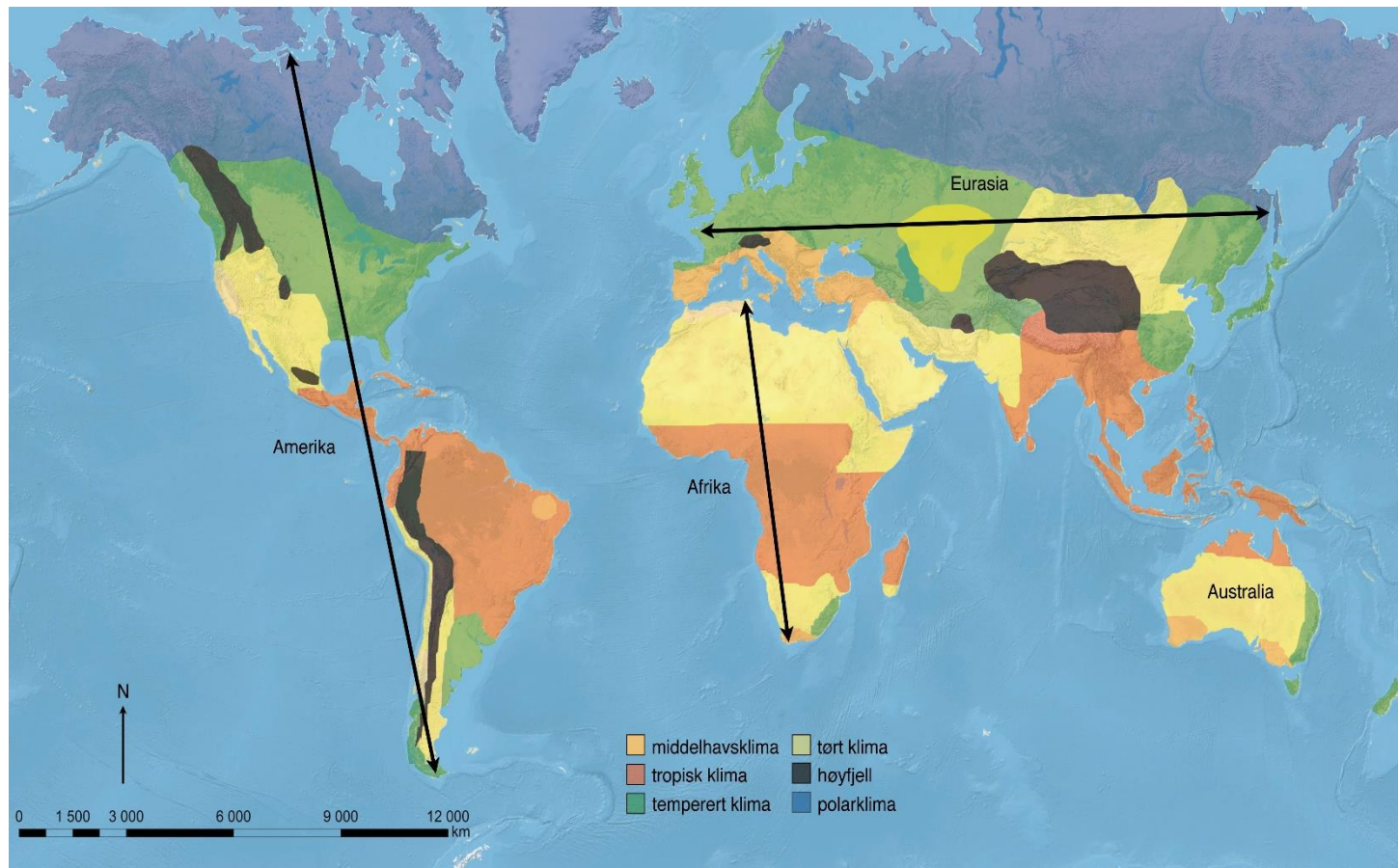
Konklusjon så langt

De landene som har industrialisert er rike, de andre er fattige. Unntaket er land med liten befolkning og store oljerikdommer.

Hvorfor Europa?

- 1800 Den industrielle revolusjon
- 1500 Reformasjonen
- 1500 Renessansen - vitenskap
- 1500 De store oppdagelser

Eurasias fordeler

Hvor mange grassetende
pattedyr over 50 kilo?

148

Kandidater

Eurasia	72
---------	----

Afrika s.f. Sahara	51
--------------------	----

Amerika	24
---------	----

Australia	1
-----------	---

Hvor mange ble temmet?

14

Hvor levde de som ble temmet?

Eurasia	13
---------	----

Afrika s.f.Sahara	0
-------------------	---

Amerika	1
---------	---

Australia	0
-----------	---

Kriterier for temming

- Dyr som bare spiser kjøtt er uaktuelle
- Dyrene må vokse fort
- De må kunne formere seg i fangenskap
- Dyrene må ikke være for farlige
- De må ikke være for nervøse
- Dyrene bør være flokkdyr med en hierarkisk sosial struktur

The big five

The big five

The big five

The big five

The big five

Foreløpig konklusjon

De store sivilisasjonene i Eurasia fikk et forsprang på resten av verden fordi de hadde et mer produktivt jordbruk – og fordi de begynte først med jordbruk.

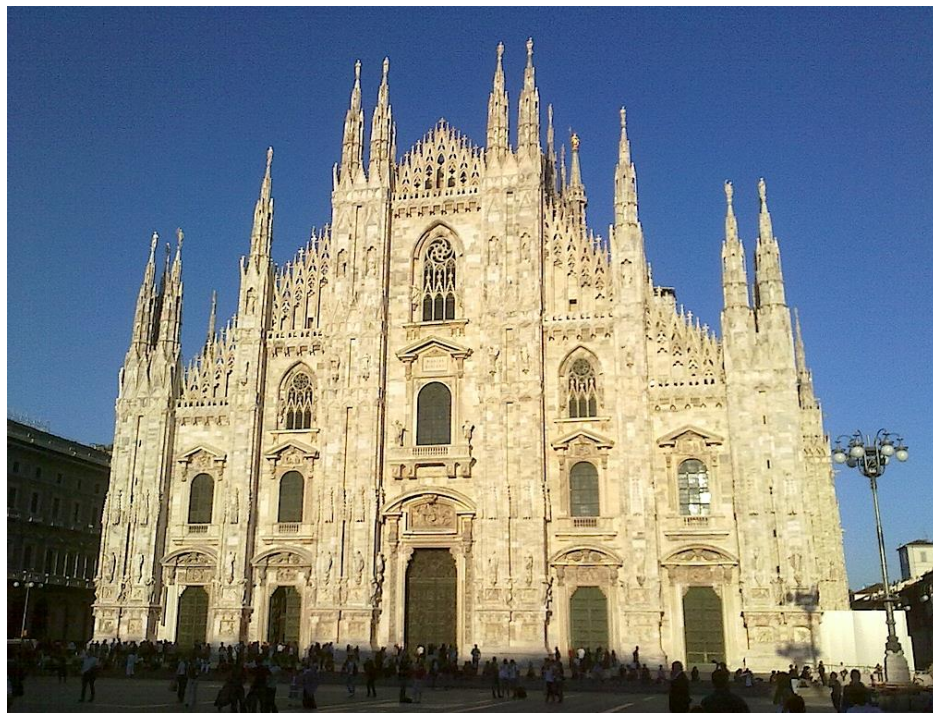
I perioden fram til ca. 1500 lå Vest-Europa etter Asia når det gjaldt teknologisk nivå.

Tre typer teknologi

Symbolisk teknologi

Pyramider, templer, slott,
katedraller, utsmykninger,
praktkledninger

Tre typer teknologi

Militær teknologi

Våpen, rustninger,
festninger, forsvarsmurer,
krigsskip

Tre typer teknologi

Produktiv teknologi

Plog, verktøy for
håndverkere, gruver,
vanningsanlegg, maskiner

Hva er en investering?

- Tid, energi, arbeid, ting, penger som en bruker i håp om at det skal gi en fordel i framtiden.

Hva kan vi bruke våre økonomiske ressurser til?

- Forbruk (av varer og tjenester)
- Investere (etter først å ha spart). Tar risiko.

KAPITALISMEN

1. Kapitalister er først og fremst opptatt av å skaffe seg **profitt** ved å handle på et **marked**. De er derfor **investeringsvillige**.
2. Kapitalister fantes også i andre regioner av verden. Upopulære. Sett på som umoralske snyltere.
3. De fikk et spesielt gjennombrudd i Vest-Europa.
4. HVORFOR?

Hvorfor fikk kapitalismen først gjennomslag i Vest-Europa?

- Europa var ikke samlet imperium, men et system av konkurrerende stater, byer og fyrstedømmer.
- Konstant i krig.
- Trengte økonomiske ressurser for å vinne krigene (på 1500-1600-tallet var det 3 år uten krig i Europa).
- Noen politiske leder valgte å samarbeidet med kapitalistene (England, Holland). Perioden 1500-1800 viktig.
- Første gang i verdenshistorien at de som sitter med makta «går i kompaniskap» med kapitalistene.

Hva gjorde de politiske ledere for å tilrettelegge for kapitalismen?

- Bygde og tillot institusjoner som banker, forsikringsselskaper, aksjeselskaper.
- Lagde lover som beskyttet privat eiendom.

Konklusjon

- Landene i Vest-Europa økte sin materielle levestandard fordi kapitalister investerte i maskiner (industrielle revolusjon).
- Denne kapitalistiske investeringskulturen spredde seg til Nord-Amerika, Australia, New Zealand og de hvite i Sør-Afrika (ikke til de spanske og portugisiske besittelsene i Latin-Amerika der de fortsatt med å investerte i symbolsk og militær teknologi).
- Japan var det første landet utenfor Vesten som innførte en kapitalistisk industrikultur (1868).
- Singapore, Hong Kong, Taiwan og Sør-Korea fulgte samme strategi fra 1960-tallet.
- Kina valgte denne strategien i 1978.